

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Evsebii Nierembergii Vita Divina, Sev Via
Regia Ad Perfectionem**

Nieremberg, Juan Eusebio

Antverpiae, 1644

Capvt IX. Secundum Prudentiæ legem, etsi Deus supernaturali providenta nos, nostraq[ue] non curaret; adhuc tamen ejus voluntatem exsequendam eße.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46802](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46802)

rentur, æstimare potest. Non est dubium etiam, quin Deus multò majore cum gaudio in corde versetur hominis justi & suæ devoti volùtati, quàm futurus sit in augustissimo, quem animo concipere quisquam valeat, throno ac solio, quantumcumque magnitudinem & majestatem cæli empyrei millies eoque ampliùs excessuro.

CAPITULUM IX.

Secundùm Prudentiæ legem, etsi Deus supernaturali providentiâ nos nostrâque non curaret; adhuc tamen ejus voluntatem exequendam esse.

HUc usque nobilissimum hoc Exercitium argumentis magnam partem spiritualibus & supernaturalibus laudare conatus sum; nunc verò cõcludam ipse me intra terminos rationum humanarum, clareque ostendam, non habere ingratos nos & divinæ voluntati refractarios mortales, quod verè respondeamus jureque obtedamus, dummodo vel unum istud pensitemus, quàm etiam solâ rectæ prudentiæ lege, ad divinæ Majestatis voluntati & beneplacito obsecundandum, severè obligemur.

Ex dictis constat, cælestem hanc esse sapientiam

pientiam, in omni Christianâ prudentiâ
 optimè fundatam, eiusque contrarium, lu-
 culentam stultitiam insaniamque censē-
 dam. Quem enim minus suo uti iudicio ar-
 bitrioque deceat, quàm eum, qui vno velut
 impetu, tot iura rationesque evertit, rem
 suam & bona tanta pessumdat, sibi que ipsi
 vitam adimit, cum infinitis, quibus Creato-
 ri suo adstrictus est, obligationibus satisfacere
 negligit, cum non vult exequi, quod
 sibi usque eò est honorificum, cum favum
 mellis dulcissimi gustare renuit; cum quæ-
 stum tam vberem tamque facile colligen-
 dum aspernatur, cum sponte & libèter fer-
 re recusat, quod velit nolit tolerandum est,
 cum istud gaudii IESU Servatori suo invi-
 det, cum eiusdem itinere inoffenso, ve-
 stigiis insistere derectat, cum tot illu-
 strium Sanctorum, immo Sanctorum om-
 nium, qui eadem vestigia presserunt, comi-
 tatum horret & detestatur? Hoc verò in-
 gnem imprudentiam, dementiam, & vesa-
 niam esse, luce meridianâ est clarius. Ve-
 rùm non loquendo iam de prudentiâ hac
 diviniore, ob has rationes, causasve alias
 graviores, nos obligantē: sed ista omnia
 prætermittendo, fingendoque (id quod esse
 non potest) nos nullam in partem Deo
 ob-

obstrictos esse, non teneri etiam facere, quod ipsi placeat; neque delectari ipsum, cum suæ obsequimur voluntati; nec damnum ex neglectu hîc nostro ullum in alterâ vitâ timendum nobis esse: adhuc tamen jubet urgetque lex prudentiæ naturalis & sapientiæ humanæ, ut Dei beneplacito obsequamur, iisque omnibus, quæ facit, exactè nos conformemus; vel ideo solum, ut temporalem hanc vitam læti quietique transigamus.

Ad hoc persuadendum, (quod mihi quidem testatissimum est) suppono tamquam certum, mala sæpè multa magnorum esse causas bonorum, bona contra multa hujus vitæ, malis longè gravioribus aditum aperire: adeoque usu venire, ut quod maximè aliquem oblectat, eidem certam deinde afferat perniciem, vnde autem tristatur & dolet, inde præsentissimum accipiat omnibus suis malis atque miseriis remediũ. Quàm multis opes congestæ thesaurusve fortè repertus mortis causã præbuit? & quot aliis morbus, in quẽ delapsi sunt, occasiones eripuit, in quibus sani, sine dubio fuerant perituri? usque eò, ut nemo unus sciat, utrũne morbus quo tenetur, aut egestas in quâ versatur, sibi ob sint, neque u-

trum sanitas, quâ fruitur, facultatesque, quas possidet, sibi profint. Ignorat penitus, hincne an inde commodorum aut incommodorum copiosam sibi messem debeat polliceri.

Hæc cum ita se habeant; quis prudens satis intelligit, quâ fiat, ut alterum nos præ altero rãtoperè afficiat? ut illud rejiciamus, hoc desideremus? ut gaudeamus de uno, tristemur de alio? cum incerti simus, qualis tandem fortuna, prosperane an adversa, & hæc & illa sit exceptura. Nescimus planè quid res ipsæ contineant, intraque se habeant; proptereaque indifferentes nos ad ea quæ fiunt, inque omnem eventum, sine metu & sine spe, in cunctis hujus vitæ rebus præptos paratosque esse necessum est. atque hanc ipsissimam esse rationem & prudentiam naturalem, istiusmodi exemplo declaro.

Siquis conclave ingressus esset, ubi afferrentur cistæ plures, quarum aliæ plenæ sint auro, plumbo aliæ aut luto; sed ita paratæ omnes, ut exterius internosci nequeant; fieretque eidem potestas eligendi ex omnibus quam maximè vellet: certum est, hunc talem ad omnes indifferentem fore; cum discriminis causam nullam habeat.

beat, penitusque ignoret, quid eam quam eligeret, clauderetur. optabit potius, ut à quo intromissus est, is unam sibi aliquam nominet, non ut à se ipso deligatur: quoniam si fortè alter ille aberraret, ipse tamen extra culpam sit futurus; præterquam quòd existimare possit, ab altero, præsertim si amicus sit, remque melius perspectam habeat, se minimè decipiendum. Hoc omnino modo ignoramus & ipsi, quid boni malive in rebus hujus vitæ reconditum lateat, ideoque ad omnes æquè affici debemus, gratoque & libenti animo admittere, quidquid nobis eveniat, Deusque immittat.

Similiter si quis mensæ accumberet, variis lancibus patinisque instructæ, quarum tamen pars media cibos continerent, veneno infectos, cetera sapos; altera autem cibos haberet, gratos admodum & salutare, sed quos ab aliis distinguere non posset: prudente manus extendet ad lancem, quæ magis palato suo arrideat? immo nimis quam temerariè faciat. expectet potius, dum is, qui mensam instruxit, vir bonus, manum admoueat; & prægustantem deinde sequatur. Quod si ita est, quo modo pru-

D s

den-

denter facere dicemus eum, qui divitias optet potius quàm paupertatem, sanitatem magis quàm morbum? cùm ignarus sit, an sub illâ mors, sub hoc verò vita delitescat. Et numquid præstat, quidquid accidit expectare de manu Dei, & penitissimè pervidentis, quid sub unaquaque re lateat, & creaturas suas omnes intimè diligētis? Illud mihi quidem certum videtur, ac prorsus ejusmodi, quod sola naturæ lux obscurum esse non patiatur. Quare hanc ipsam quoq; rationem Gentilium plurimi efficacissimam rati, eâdem usi, multis persuaserunt tranquillo ut animo essent, suâque voluntatem, quocumque rerum successu, ad divinam accommodarent, etiamsi nec æternitas ulla foret, neque Deus id gratum acceptumque haberet.

Alios alia priore prudentior nobiliorque ratio naturalis convicit, nimirum, neminem fatigari sollicitatîve debere iis de rebus, quæ ad se non pertinent, néve in suâ sint manu & libertate: quandoquidem nulli nisi de seipso, deque recto usu arbitrii proprii, ratio reddenda incumbat. Quòd res hoc illòve modo cadant; quòd hic honore, iste injuriâ afficiatur, quòd alius robustus, infirmus sit alius, quòd ma-
lam

lam ille grariam ineat, alter in calamitatem incidat, hæc talia in nullius sunt potestate, nec ab ullius arbitrio proprio dependent: deinde eventa ista successusque ad nos non spectant, ideoque non magis de iis aut gaudere, aut tritari nos convenit, quam si alienæ res essent. Verum quæ sub tuo sunt arbitrio, ea te curare decet, in eaque cogitationem intendere; sunt autem hæc, bona dumtaxat, aut mala opera. Quare istud solum ad unumquemque pertinet, rectè aut perperam agere; id hominis proprium est, debetque cavere, ne malè; studere, ut benè faciat: de cetero curas omnes ponere, indifferens esse, & qualitercumque cuncta eveniant, contentus vivere.

Addunt adhæc, & persapienter, istam nonnulli causam; è duobus malis minus eligendum esse: majusque malum futurum, perpetuo metu, inquietudine & anxietate excruciarì, quam ipsis illis, quæ timeas, incommodis conflictari, eaque propter longè sapientiùs commodiusque facere existimant eum, qui ad omnes casus æquè paratum afferat pectus; quam qui anxio semper & sollicito sit animo. adjungunt & illud, curas istas omnes vanas esse: utpote cum neque morbum quo laboramus, ne-

que paupertatem quâ urgemur, neque odium aut invidiam quam alicubi colligimus, tristitia ulla levet aut depellat. atque ita secundum causas has omnes rationesque naturales, pacatos nos esse condecet, divinæque voluntati, quidquid demum immittat permittatve, usquequaque nostram conformare.

Naturalis hæc prudentia iis in rebus usui est, quæ in nostrâ non sunt potestate sed necessariò eveniunt: nam in iis quæ juris sunt nostri & arbitrii, quasque liberè eligere possumus, aliæ supersunt rationes naturales, quæ persuadeant, eas secundum moralem prudentiam, & propter eam quam præstant in hâc vitâ commoditatem, eligendas esse: atque ita eligendas, ut divinæ voluntati integerrimè conformentur; idque non quomodocumque, sed iuxta sublimitatem perfectionemque doctrinæ Evangelicæ: cui, quia tota diuina est, non admodum cum ratione & prudentia merè naturali convenire apparet.

Si quis porrò roget, quæ sit volūtas Dei, quam nos exequi ipse desiderat? ei verè responderi potest, aliud non esse, quàm imitationem IESU Christi, eiusdem paupertatem, nuditatē, contemptum mūdi, & absti-

nen-

nentiam voluptatum. hæ verò res illiusmodi sunt, adeoque ratione nituntur, ut iuxta solas prudentiæ regulas, in mortali hac vitâ, quamuis immortalis alia non superesset, complectendæ sint, minimeque fugiendæ. Hinc illi quoque ipsi Philosophi, qui animæ immortalitatem, uti Stoici, aut Deum, ut alij esse negabant: Epicurei item, qui divinam erga homines providentiam tollebant, nihilò tamen fecius, rationis, quâ donati erant, vim ductumque sequentes, agnoscebant, docebant, quidam etiam re ipsâ & vitâ suâ comprobabant, qui cum quiete vitam istam degere cupiat, ei paupertatem amplectendam, voluptates omnes aspernandas, mundumque deserendum esse. Rationem hujus rei longè optimam afferebant, quòd dicerent: quisquis secus faceret, illum nunquam non metu, sollicitudine, ærumnis & curis molestissimis abundaturum, multique aliis longè maioribus malis obnoxium victurum, quàm bona mundi hujus mederi possint aut adimere. Divitias etenim ingentia pericula, timores & curas comitari, sive dum acquiruntur, sive dum expenduntur, sive dum custodiuntur. Delicias verò & voluptates, maximas

efficere ægritudines; multos deinde infatuare, eosque iudicio & ratione, hoc est, præcipuo hominis bono, exuere, nihiloque minus, quàm opes, periclitari. Honores autem mundi, post se trahere longa molestiarum & curarum agmina, multamque odii & invidiæ materiam: usque eò, ut secundum universas prudentiæ regulas, omnia illa sint contemnenda. Quæ dixerunt illi & senserunt admodum consentaneè præceptis & doctrinæ Servatoris nostri, voluntatiq; divinæ.

Adjungebant deinde & istud: hanc optimam esse vitæ beatæ regulam, nihil in mundo petere, modico contentum esse, aliis cedere. Non aliter faciendum ei, qui inter homines ætatem quietam traducere, nemini gravis, omnibus gratus esse exoptet; lege prudentiæ edocemur. Hoc modo censebant Philosophi isti; sapientis esse, multa contemnere, liberosque & sui juris affectus disciplinâ perdomare: quod absque continuo mortificationis exercitio fieri omnino nequit.

Permirum est quod hæc in parte fecit Epicurus. Luctabatur ille & strenuè pugnat cum affectibus cupiditatibusq; suis; ut eas sibi subiceret: cumque æger acutissi-

mis

mis corporis doloribus penè opprimeretur; contra, obnixus nihil non egit, quo cum morbo tandem sibi conveniret. Verùm, quòd gratia ipsum & unctio sancti Spiritûs destitueret; perquam id arduum expertus, modicè promovebat. Tandem tamen, cum rei veritate convictus, diffiteri non posset, ex prudentiæ & rectæ rationis præscripto ita fieri oportere, si ad animi tranquillitatem, in quâ summam collocabat voluptatem & humanæ vitæ felicitatem, seriò aspiraret; vim sibi afferre, contraque se ipse generosè fortiterque dimicare non dubitavit; eoque tandem profecit, ut in summis cruciatibus positus lætaretur, & beatissimum se esse affirmaret. (a)

Ista si dixit fecitque Epicurus; quid nõ meritò expectetur à nobis? nobis, inquam, tam clarâ fidei luce illustratis? divinâ gratiâ adjutis, morte Domini Iesu obligatis, æternorum præmiorum spe invitatis, tantisque exemplis animatis. Agamus saltem naturalis prudentiæ impulsu, ad quod mille nominibus obligamur. Faciamus minimum, comitate & urbanitate (ita loqui placet) invitante, quod jura nos omnia

^{præ-}
 a Vide horum aliqua apud Cic. 5. Tusc. Senec. epist. 66. 92. & alibi, Laert. in Epicuro, Stobæum serm. 7. & alios,

præstare compellunt. Demus operam, ut
quos sibi tantoperè cruciatibus & mortē
suā Christus devinxit, eò pertingamus;
quò Barbari solā prudentiā humanā do-
cente pervenerunt.

Ex dictis admirabilem quamdam &
prudentem vitæ Regulam elicere nos
oportet; quā doceamur, uniuscujusque re-
spectu hominis, duas esse ferè classes,
quarum altera in nullius hnt potestate,
sint autem altera. Prioris generis vocantur
res fortuitæ; uti sunt, bona aliorum de te
opinio, valetudo prospera aut adversa, vita
longæva, bellum, pestis, & istiusmodi alia.
Posterioris generis ea censentur, quæ sub
nostro sunt arbitrio; quales suæ singulorū
actiones & opera. Regula porrò indè sum-
pta, ista est: Solas eas res, quæ in nostrâ
potestate sunt, hoc est, opera nostra, cu-
randa & desideranda; providendūque, ut
bona sint, benèque fiant. sin aliter facia-
mus, de eo nobis dolendum, atque adhi-
tendum, ut errorem corrigamus, rectèque
ubique progrediamur; ea consecutæ, quæ
minoribus periculis curisque exposita, af-
ferant securitatem. De iis autem rebus,
quæ in nostrâ potestate non sint, nihil no-
bis sollicitè laborandum, non dolen-
dum,

dum, non latandum: neque eas aut appetendas magnoperè, aut fugiendas; sed æqualiter ad illas omnes affici, ei que lætos libentesque acquiescere nos debere. tum, quia nullâ eas tristitiâ impediamus, casto- que labore nos-met-ipsos fatigemus: tum etiam, quia ad nos non spectent, cum nostri arbitrii non sint, qui ignoremus, quid eas sit consecuturum, adeo que aërem verberaturi videamur, aut dolendo de eo quod nobis profit, aut gaudendo de eo quod obfit.

CAPVT X.

De admirabilibus justisq; Dei judiciis, propter qua conveniat ejus nos sanctissima voluntati conformari.

Magni res ista momenti est, ideoque de hac voluntatis cum omnibus, ac divinâ potissimum voluntate, conformatione agam uberius, revocabo que in memoriam justa aliqua Dei judicia, admirabilemque providentiam, quâ, præter omnem spem & expectationem, multos è miseris suis ereptos in felicissimum statum extulit. fit enim, ut, de quo dolent homines, quod- que sibi magno futurum timent detrimento, id etiam prodesse experiantur, idque, si

sape-